

RAPORT WSTĘPNY O WYPADKU LOTNICZYM

(Zawiera jedynie wstępną informację o zdarzeniu lotniczym, przekazywaną nie później niż 30 dni od dnia otrzymania informacji o zdarzeniu; przesyłany Prezesowi ULC fax - (22)5207354)

I – OKREŚLENIE ZDARZENIA

INFORMACJA O ZDARZENIU

Nr akt sprawy

| | | | | 4 | 0 | 4 | 8 | - | 2 | 0 | 1 | 9 | | | |

MIEJSCE ZDARZENIA

Państwo / rejon zdarzenia

POLSKA

Miejscowość, X – w pobliżu / współrzędne geograficzne (w stopniach i minutach)

Poznań N 52°25'16" E 016°49'35";

CZAS ZDARZENIA

Data zdarzenia

| 2 | 0 | 1 | 9 |

Rok

| 0 | 9 |

Miesiąc

| 0 | 9 |

Dzień

Czas lokalny zdarzenia

| 1 | 4 |

Godz.

| 2 | 3 |

Min.

STATEK POWIETRZNY

Producent SP

De Havilland Canada

Typ SP

Q 400 DHC8 - 402

Znaki rejestracyjne SP

SP - EQG

Państwo rejestracji SP

POLSKA

Nazwa użytkownika SP

PLL LOT S.A

II – PRZEBIEG LOTU

LOTNICTWO KOMUNIKACYJNE

Rodzaj lotu

1. ☒ pasażerski	2. ☐ cargo	3. ☐ pasaż./cargo
4. ☐ przebazowanie	5. ☐ szkolny / kontrolny	6. ☐ inny
7. ☐ nieznan		

S ☒ lot regularny	N ☐ lot nieregularny	Z ☐ nieznan
---	---	------------------------------------

D ☒ lot krajowy	I ☐ lot międzynarodowy	Z ☐ nieznan
---	---	------------------------------------

LOTNICTWO OGÓLNEGO PRZEZNACZENIA**Rodzaj lotu**

Szkolny lub treningowy

10. z instruktorem1Y inny11. samodzielny12. kontrolny

Niehandlowy

20. w celach własnych23. specjalny2Z. nieznanym21. służbowy24. nad otwartym morzem22. rządowy2Y. inny

Handlowy

30. lot agro33. lot reklamowy36. transport drewna31. lot gaśniczy34. z ładunkiem podwiesz.37. nad otwartym morzem32. lot obserwacyjny35. lot sanitarny3Y inny

Loty różne

40. lot badawczy43. lot poszukiwawczy4Y. inny41. nielegalny44. pokazowy / sportowy4Z. nieznanym42. przebazowanie45. akwizyc./ pokaz.**Rodzaj użytkownika**1. aeroklub / szkoła lotn.4. użytk. PrywatnyZ. nieznanym2. spółka5. sprzedaż / wynajem3. przeds. Państw.Y. inny**TRASA LOTU****Ostatni punkt odlotu**

| W | A | R | S | Z | A | W | A | | | | | | | | | | | | | | | | | |

Nazwa miejscowości w pisowni lokalnej – litery łacińskie

Czy: S taki sam jak nazwa miejscowości, w której zaistniało zdarzenie**Planowany punkt docelowy**

| P | O | Z | N | A | Ń | | | | | | | | | | | | | | | | | |

Nazwa miejscowości w pisowni lokalnej – litery łacińskie

Czy: S taki sam jak nazwa miejscowości, w której zaistniało zdarzenie**Długość lotu**

| 0 | 0 | | 4 | 4 |

 zdarzenie zaistniało na ziemi**III – OBRAŻENIA CIAŁA****Załoga**

Śmiertelne

| | 0 |

Poważne

| | 0 |

Nieznaczne

| | 0 |

Nie było

| | 0 |

Nieznane

| | 0 |

Pasażerowie

| | | 0 |

| | | 0 |

| | | 0 |

| | | 0 |

| | | 0 |

Osoby postronne

| | | 0 |

| | | 0 |

| | | 0 |

Uwaga: Dane wiadome w dniu pisania raportu

IV – USZKODZENIA

Uszkodzenia statku powietrznego

D zniszczony   S poważnie uszkodzony silnik   M nieznacznie uszkodzony   N nie było   Z nie ustalono

V – INFORMACJA METEOROLOGICZNA

Ogólna sytuacja meteorologiczna

1 VMC

2 IMC

Z nie ustalono

Warunki oświetlenia

1 świt

2 oświetlenie dzienne

3 zmierzch

4 noc księżycowa

5 noc ciemna

Z nie ustalono

KOLEJNOŚĆ WYSTĘPOWANIA WYDARZEŃ

KOLEJNOŚĆ ZDARZEŃ:	ETAP LOTU:
<p>Samolot wystartował do lotu po trasie EPWA-EPPO o godz.14:04 LMT. Parametry obu silników od momentu uruchomienia do zajęcia wysokości FL 180 były prawidłowe.</p>	<p><i>START;</i></p>
<p>Osiem minut po osiągnięciu poziomu przelotowego, silnik nr 2 zaczął pracować nieprawidłowo. Wartość TRQ spadła do zera a wskazania temperatury zaczęły zmieniać się skokowo aż osiągnęły wartość maksymalną 981 °C.</p>	<p><i>TRASA;</i></p>
<p>O godz.14:23 w kabinie zapaliła się sygnalizacja MASTER WARNING „CHECK FIRE DETECT”. Pożar silnika zauważyli również pasażerowie. Równocześnie nastąpiło silne szarpnięcie samolotu. Załoga wykonała niezbędne czynności obowiązującej Listy Kontrolnej, wyłączyli silnik, użyli gaśnicy i pożar został ugaszony. Załoga przekazała przez radio depeszę MAYDAY.</p>	<p><i>POŻAR SILNIKA NR 2</i></p>
<p>Po ugaszeniu pożaru załoga podjęła decyzję o lądowaniu na lotnisku EPPO, zgłosiła do TWR Poznań stan w niebezpieczeństwie (pożar silnika nr 2) i poprosiła o zniżanie do poziomu FL100 i asystę straży pożarnej do lądowania. Jednocześnie na polecenie kapitana przygotowano do awaryjnej ewakuacji pasażerów. Lądowanie odbyło się na jednym silniku, bez następstw o godz. 14:48.</p>	<p><i>ŁĄDOWANIE</i></p>
<p>Awaryjna ewakuacja pasażerów odbyła się tylko przez lewe drzwi. Ewakuacja przebiegła sprawnie.</p>	<p><i>EWAKUACJA</i></p>

CZĘŚĆ OPISOWA:

Opis nie powinien zawierać więcej niż 200 słów i przedstawiać informacje w następującej kolejności:

- 1) Krótki opis zdarzenia, z uwzględnieniem sytuacji nagłych i znaczących informacji;
- 2) Dodatkowe uwagi, z uwzględnieniem szczegółowej informacji dot. przedmiotów, które zostały zamieszczone pod nagłówkiem „inne”.
- 3) Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa lub podjęte działania naprawcze lub takie, które są brane pod uwagę.

Uwaga: Zalecane jest wypełnianie literami drukowanymi lub na komputerze

Samolot wystartował do lotu po trasie EPWA-EPPO o godz.14:04 LMT. Parametry obu silników od momentu uruchomienia do zajęcia wysokości przelotowej FL180 były prawidłowe. Osiem minut po osiągnięciu poziomu przelotowego, silnik nr 2 zaczął pracować nieprawidłowo. Wartość TRQ spadła do zera, wskazania temperatury silnika zaczęły zmieniać się skokowo. Niesymetryczna praca silników doprowadziła do przechylenia się samolotu na prawą stronę około 6° przy włączonym AP. CPT rozłączył AP i przejął manualnie sterowanie samolotem.

O godz. 14:22:35 LMT gdy temperatura ITT osiągnęła 981°C pojawiła się na CWP sygnalizacja MASTER WARNING „CHECK FIRE DETECT”. Pożar silnika zauważyli również pasażerowie. Równocześnie nastąpiło silne szarpnięcie samolotu . Załoga rozpoczęła wykonywanie MEMORY ITEMS do Listy Kontrolnej „ENGINE FAILURE/FIRE/SHUTDOWN. Załoga po wykonaniu czynności Listy Kontrolnej stwierdziła, że pożar został ugaszony. Załoga przekazała przez radio depeczę MAYDAY. Załoga podjęła decyzję o lądowaniu na lotnisku EPPO, zgłosiła do TWR Poznań stan w niebezpieczeństwie (pożar silnika nr 2) i poprosiła oniżenie do poziomu FL100 i asystę straży pożarnej do lądowania. Jednocześnie na polecenie kapitana rozpoczęto przygotowanie pasażerów do awaryjnej ewakuacji. Lądowanie odbyło się na jednym silniku, bez następstw o godz. 14:48. Awaryjna ewakuacja pasażerów odbyła się tylko przez lewe drzwi. Ewakuacja przebiegła sprawnie. Podczas przeglądu boroskopowego silnika nr 2 wykryto poważne uszkodzenia łopatek wirników niskiego i wysokiego ciśnienia turbiny, turbiny napędowej i aparatów kierujących. Nie stwierdzono uszkodzeń sprężarek niskiego i wysokiego ciśnienia. Silnik skierowano do dalszych badań w zakładzie produkcyjnym.

WYDANE ZALECENIA PROFILAKTYCZNE

PLL LOT wpisało silniki PW150A na samolotach Q400 do programu Oil AT – organizowanego za pośrednictwem producenta silnika – PWC. Obecnie testowana przez producenta technologia badań oleju na podstawie próbek pobieranych z określonym interwałem z każdego silników może pozwolić na wczesne wykrycie usterek elementów pracujących w oleju , jak łożyska – uszczelnia itp. , dla których wizualna inspekcja jest możliwa tylko i wyłącznie w warsztatach naprawczych a kondycja podczas eksploatacji bazuje tylko na założeniach podawanych przez producenta. Takie podejście potencjalnie może wykluczyć tego typu usterek pozwalając na ich wykrycie gdy tylko dany element zacznie się nadmiernie zużywać.

PROPONOWANE ZALECENIA PROFILAKTYCZNE

Nie proponowano

PIECZĄTKA I PODPIS KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM BADAWCZYM

Podpis w oryginale